

Risicogroep voor crisisopvang?

Een analyse van huishoudens met kinderen bij samenDOEN

Auteur(s) Marcel Buster, Wijnand van den Boom
GGD Amsterdam, afdeling Epidemiologie, Gezondheidsbevordering en Zorginnovatie (EGZ).

Risicogroep voor crisisopvang?

Inhoud

1 Samenvatting	3
2 Aanleiding	6
2.1 Vraagstelling	6
3 Methode	7
4 Resultaten	9
4.1 Aantal huishoudens met kinderen in contact met teams van samenDOEN	9
4.2 Gezinsamenstelling	10
4.3 Geografische spreiding huishoudens met kinderen bij samenDOEN	11
4.4 Gebruik van de Zelfredzaamheidsmatrix	12
4.5 Trends in ZRM-score op huisvesting (+situatie op 1/1/2017)	13
4.6 Profielen op basis van de Zelfredzaamheidsmatrix	16
4.6.1 ZRM profielen bij huishoudens met één ouder/opvoeder	17
4.6.2 ZRM profielen bij huishoudens met kinderen en meer dan één ouder/opvoeder	20
4.6.3 Kenmerken van de personen met een lagere zelfredzaamheid op huisvesting	23
4.6.4 Relatie tussen profiel en eventueel contact met crisisopvang	24
4.6.5 Overlap risicogroep op basis van ZRM domein huisvesting en profielen.	27
5 Conclusies	29
Bijlage A: Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM)®	31

Risicogroep voor crisisopvang?

1 Samenvatting

Aanleiding: de stijging van de vraag naar crisisopvang

Het aantal gezinnen dat beroep doet op de crisisopvang is de afgelopen 2 jaar sterk gestegen. In dit onderzoek wordt de vraag beantwoord of deze stijging indicatief is voor een algehele toename van huisvestingsproblemen bij huishoudens met kinderen in Amsterdam. Bovendien wordt vermoed dat de gezinnen bij de crisisopvang het spreekwoordelijke topje van de ijsberg representeren. In dit onderzoek wordt gekeken naar de gezinnen die (nog) niet op straat staan maar wel problemen hebben op het gebied van huisvesting en/of een risicoprofiel hebben dat hen kwetsbaar maakt voor het verlies van huisvesting.

Analyse van de ZRM bij SamenDOEN

Sinds eind 2011 is er in elk van de 22 gebieden in Amsterdam een samenDOEN team actief. Deze teams begeleiden de gezinnen met meervoudige problemen. Hoewel de werkelijk dakloze gezinnen buiten de doelgroep van samenDOEN vallen komen problemen op het gebied van huisvesting veelvuldig voor. De registratie van deze samenDOEN-teams is gebruikt om een indruk te krijgen van de grootte van de groep met, en de trends in huisvestingsproblematiek. Hiervoor is direct gekeken naar huisvestingsproblematiek maar is ook bekeken welke profielen binnen de doelgroep van samenDOEN zijn te onderscheiden. Deze analyse is gebaseerd op de scores op de Zelfredzaamheid-matrix (ZRM).

Trends huishoudens met kinderen bij samenDOEN

Uit de analyse blijkt dat het totaal aantal huishoudens met kinderen dat in beeld is bij samenDOEN sinds het derde kwartaal van 2015 stabiel is gebleven en het laatste jaar (op verschillende peildata) circa 2100 huishoudens bedraagt. Dit kan niet automatisch worden geïnterpreteerd als het stabiliseren van het aantal huishoudens met kinderen en problemen maar kan ook duiden op het behalen van een capaciteitslimiet bij samenDOEN. Het aantal huishoudens met kinderen dat nieuw in beeld komt bij samenDOEN daalt. De (minder problematische) huishoudens met kinderen worden sinds 2015 vaker door ouder-kind en wijkzorgteams begeleid.

Geografische spreiding en soort huishouden

Op elke 1000 Amsterdamse huishoudens met kinderen zijn er 12 in beeld bij samenDOEN. In Zuidoost is dit promillage met 26‰ ruim het dubbele, in Zuid en Centrum met 7‰ juist minder. In 61% gaat het bij samenDOEN om éénouder gezinnen.

Problemen met huisvesting bij huishoudens samenDOEN met kinderen

Wanneer gekeken wordt naar de score op het domein 'huisvesting' van de Zelfredzaamheid-matrix van deze gezinnen die in beeld zijn blijkt dat 38% van de gezinnen onvoldoende tot beperkt zelfredzaam¹ zijn

¹ Maximale score 3 op het ZRM-domein Huisvesting

Risicogroep voor crisisopvang?

op dit domein. Het kan gaan om gezinnen zonder eigen huisvesting of zonder stabiel alternatief¹ (ZRM score 1), om gezinnen met dreigende huisuitzetting, een onbetaalbare huisvesting of een voor wonen ongeschikte huisvesting (ZRM score 2) of om gezinnen die bij anderen inwonen of huisvesting in onderhuur hebben (ZRM score 3). Indien deze laatste situatie een constructie van illegale onderhuur bij een woningcorporatie betreft is er een risico op huisuitzetting. Het percentage gezinnen met een onvoldoende/beperkte zelfredzaamheid met betrekking tot huisvesting dat in beeld is bij samenDOEN is sinds 2013 gestegen (van 27% op 1/1/2013 tot 38% op 1/1/2017). Gedurende 2016 stabiliseert dit percentage. Een vergelijking van deze gezinnen met gezinnen zonder huisvestingproblemen leert dat zij op bijna alle andere domeinen een lagere score hebben.

Rekening houdend met de gezinnen waarbij de ZRM (nog) ontbreekt gaat het om ongeveer 800 gezinnen met een hooguit beperkte zelfredzaamheid op het domein huisvesting op 1/1/2017. Gerelateerd aan het totaal aantal huishoudens met kinderen in de gebieden/stadsdelen van Amsterdam blijkt het aandeel van deze gezinnen in het stadsdeel Zuidoost (en bijzonder Bijlmer Centrum) het hoogst. .

Profielen van huishoudens met kinderen bij samenDOEN, overeenkomsten met crisisopvang?

De huishoudens met één ouder/opvoeder zijn onderverdeeld in 5 profielen, 2 hiervan hebben duidelijk hogere problemen op het gebied van huisvesting. 16% van de huishoudens met één ouder past in het profiel waarbij huisvestingsproblemen voornamelijk samengaan met schulden en een zwak sociaal netwerk, gebrek aan dagbesteding en maatschappelijke participatie (in dit rapport profiel 1d) en 9% van de éénoudergezinnen in het profiel waarbij er sprake is van een accumulatie van problemen waarbij ook gezondheidsproblemen en de ouderschapsdomeinen belangrijk zijn (in dit rapport 1e). Voor huishoudens met meerdere volwassenen zijn er 3 profielen met oplopende mate van ernst en aantal domeinen met problemen te onderscheiden. Ook hierbij is er één profiel met 26% van deze gezinnen met een accumulatie van problemen (in dit rapport profiel 2c) vergelijkbaar met profiel 1e van de éénoudergezinnen.

In totaal wordt, op grond van de profielen, een kwart van de huishoudens met kinderen (525) als een potentiële doelgroep voor crisisopvang beschouwd. Het is niet onderzocht of de gezinnen die bij de crisisopvang terecht zijn gekomen.² Wel worden deze risicohuishoudens minder vaak succesvol afgesloten dan huishoudens uit andere profielen. Huishoudens uit profiel 1d waar de huisvestingsproblemen centraal staan wordt de begeleiding vaker afgesloten doordat het huishouden verhuisd (zodat mogelijk alsnog sprake is van succesvolle beëindiging). Bij de huishoudens met ernstige multiproblematiek is dit niet het geval.

Conclusies:

Op grond van het ZRM domein huisvesting blijkt 38% van de huishoudens hooguit beperkt zelfredzaam op huisvesting. Op grond van de profielen heeft 25% een profiel dat gekenmerkt wordt door bedreigde

¹ huishoudens met kinderen die dakloos zijn en gebruik maken van de crisisopvang of andere maatschappelijke opvang behoren niet tot de doelgroep van samenDOEN. Wel kunnen huishoudens met kinderen zonder eigen huisvesting die een tijdelijk maar onzeker alternatief hebben gevonden ook als dakloos worden beschouwd.

² Van 24 gezinnen van de 149 die in 2016 een periode van crisisopvang gestart zijn werd als verwijzer een samenDOEN team vermeld. Mogelijk zijn er meer gezinnen die contact hebben gehad met samenDOEN maar waarbij dit niet de verwijzer was.

Risicogroep voor crisisopvang?

huisvesting en/of multiproblematiek. In totaal behoorde 4,6% van de huishoudens tot één van beide groepen. De SamenDOEN teams zijn dan ook met 525 (op grond van profielen), 800 (op grond van de ZRM score op huisvesting) tot 960 (één van beide criteria) gezinnen in contact die beschouwd kunnen worden als een risicogroep op dakloosheid. De registratie van de SamenDOEN teams geven geen aanwijzingen dat het aantal gezinnen met problemen op het gebied van huisvesting in 2015 en 2016 sterk gestegen is.

Risicogroep voor crisisopvang?

2 Aanleiding

Een toenemend aantal gezinnen (veelal alleenstaande moeders met kind) komt bij de crisisopvang. In het eerste kwartaal van 2015 waren er 22, in het laatste kwartaal van 2016 46. Ook het aantal gezinnen dat gebruik maakt van de crisisopvang is meer dan verdubbeld van ruim 40 op 1/1/2015 tot 105 op 1/1/2017.

Een discussie met de samenwerkingspartners¹ bracht de vraag naar de aard en omvang van gezinnen die in moeilijke omstandigheden leven en het risico lopen om in de crisisopvang te belanden. Vormen de gezinnen in de crisisopvang het spreekwoordelijke topje van de ijsberg? Is de toename van het aantal gezinnen dat de afgelopen jaren beroep doet op de crisisopvang indicatief voor een algehele toename van de problemen op het gebied van huisvesting bij de Amsterdamse gezinnen?

Bij de voorbereiding van de methode om deze vraag te beantwoorden kwamen de samenDOEN teams in beeld. Deze teams hebben contact met gezinnen met (een combinatie van) problemen op het gebied van lichamelijke/geestelijke gezondheid, verslaving, huiselijk geweld, schulden, huisvesting, sociaal netwerk etc. en bestaan uit professionals van verschillende organisaties die actief zijn in alle 22 gebieden van de stad. De dossiers worden in een gemeenschappelijk registratiesysteem (RIS) bijgehouden en de situatie van de gezinnen samengevat in een score op de Zelfredzaamheidsmatrix (zie bijlage 1). Dit maakt dat deze informatie geschikt lijkt als indicator voor huisvestingsproblemen bij huishoudens met kinderen in Amsterdam.

2.1 Vraagstelling

De onderzoeksvragen die beantwoord zullen worden zijn:

- 1 Hoeveel gezinnen zijn in contact met samenDOEN?
- 2 Wat zijn de (demografische) kenmerken van de gezinnen van de SamenDOEN teams?
- 3 Wat is de spreiding van de huishoudens met kinderen in contact met SamenDOEN over de stad?
- 4 Wat is de volledigheid m.b.t. ZRM informatie bij huishoudens met kinderen?
- 5 Welke profielen zijn er onderscheidbaar op grond van de ZRM?
- 6 Welke gezinsprofielen wijzen op kwetsbaarheid t.a.v. huisvesting?
- 7 Wat zijn de trends in de tijd t.a.v. zelfredzaamheid op huisvesting?
- 8 Wat is de reden van afsluiting van de samenDOEN interventie bij de verschillende profielen?

¹ Inspiratiesessie: van verbeterplan naar aanvalsplan 2018, Amsterdam 30-08-2016

Risicogroep voor crisisopvang?

3 Methode

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van een geanoniseerd bestand van samenDOEN. Dit bestand bevat de variabelen leeftijd bij instroom, geslacht, stadsdeel en gebied (indeling 22 gebieden), datum van start, datum van afsluiting, reden van afsluiting, score op de Zelfredzaamheid-matrix (ZRM, 2013) en ZRM ouderschapsdomeinen. Personen hebben een cliëntnummer en delen eenzelfde dossiernummer met andere leden van het huishouden. De indeling van de huishoudens vindt plaats op basis van het aantal volwassen ouders/opvoeders: huishoudens met één ouder/opvoeder, huishoudens met meerdere ouders/opvoeders¹. De huishoudens met een afsluitreden 'voldoet niet aan instroomcriteria' zijn in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Het bestand wordt beschreven op basis van huishoudens en de grootte en kenmerken van de populatie zijn gepresenteerd op kwartaalbasis met een peildatum op elke eerste dag van het kwartaal (1-jan, 1-april, 1-jul, 1 okt). Daarnaast is gekeken naar het aantal huishoudens dat per kwartaal nieuw instroomt.

Zelfredzaamheid-matrix

Voor de beschrijving van de zelfredzaamheid van de huishoudens is de score op de zelfredzaamheidsmatrix (ZRM, versie 2013) gebruikt. Met behulp van de ZRM worden de personen gescoord op elf domeinen, die betrekking hebben op de zelfredzaamheid², te weten financiën, dagbesteding, huisvesting, gezinssituatie, geestelijke gezondheid, fysieke gezondheid, verslaving, ADL-vaardigheden, sociaal netwerk, maatschappelijke participatie en justitie. De domeinen worden gescoord op een vijf-puntsschaal, waarbij een score "1" staat voor acute problematiek en "5" voor volledig zelfredzaam. Naast de basisdomeinen zijn ook de 4 domeinen met betrekking tot ouderschap (lichamelijke verzorging, sociaal emotionele ondersteuning, scholing en opvang). Voor de analyse is gebruik gemaakt van de scores bij de personen met een volledig ingevulde ZRM (inclusief de ouderschapsdomeinen). De ZRM (2013) wordt weergegeven in bijlage 1. Meer informatie over de ZRM vindt u op www.zelfredzaamheidsmatrix.nl.

Met behulp van latente klasse model³ is onderzocht of cliënten binnen een bepaalde populatie onderlinge samenhang vertonen van scores op 11 ZRM-domeinen en de 4 Ouderschapsdomeinen.

Met behulp van de samenhang kan inzichtelijk worden gemaakt of bepaalde subgroepen of 'klantprofielen' betekenisvol te onderscheiden op basis van scorepatronen op de ZRM. Profielen helpen om de structuur van de geobserveerde data beter te begrijpen.

¹ De rol in het gezin is niet geregistreerd, daarom is op grond van leeftijd en leeftijdsverschil een inschatting gemaakt van de rol. Jongvolwassenen (18 tot 23 jaar) zijn als kinderen beschouwd indien er reeds 2 volwassen zijn of als er één volwassene is met een leeftijdsverschil van 15 jaar of ouder.

² De ZRM-beoordeling vindt sinds 2014 plaats.

³ Latente klasse analyses zijn uitgevoerd met het software programma Latent Gold 4.0 (<http://statisticalinnovations.com/products/latentgold.html>)

Risicogroep voor crisisopvang?

ZRM-scores zijn omgezet van 5 naar 3 niveaus om tot meer begrijpelijke ZRM-klantprofielen te komen:

- Niveaus 1 en 2 ('acute problematiek' en 'niet-zelfredzaam'): 'niet-zelfredzaam';
- Niveau 3: 'beperkt zelfredzaam';
- Niveaus 4 en 5: 'zelfredzaam'.

In deze rapportage zijn de ZRM scores verschillende profielen weergegeven en wordt er op basis van het profiel een korte beschrijving gegeven. Bovendien wordt op basis van het profiel en de wijze waarop het contact met samenDOEN wordt afgesloten beoordeeld of dit huishoudens zijn die het risico lopen op dakloosheid en daarmee het risico om in de crisisopvang terecht te komen.

De profielen zijn gebaseerd op 1015 eenouder-huishoudens met kinderen en 841 huishoudens met meerdere volwassenen (ouders/opvoeders of andere volwassenen¹)

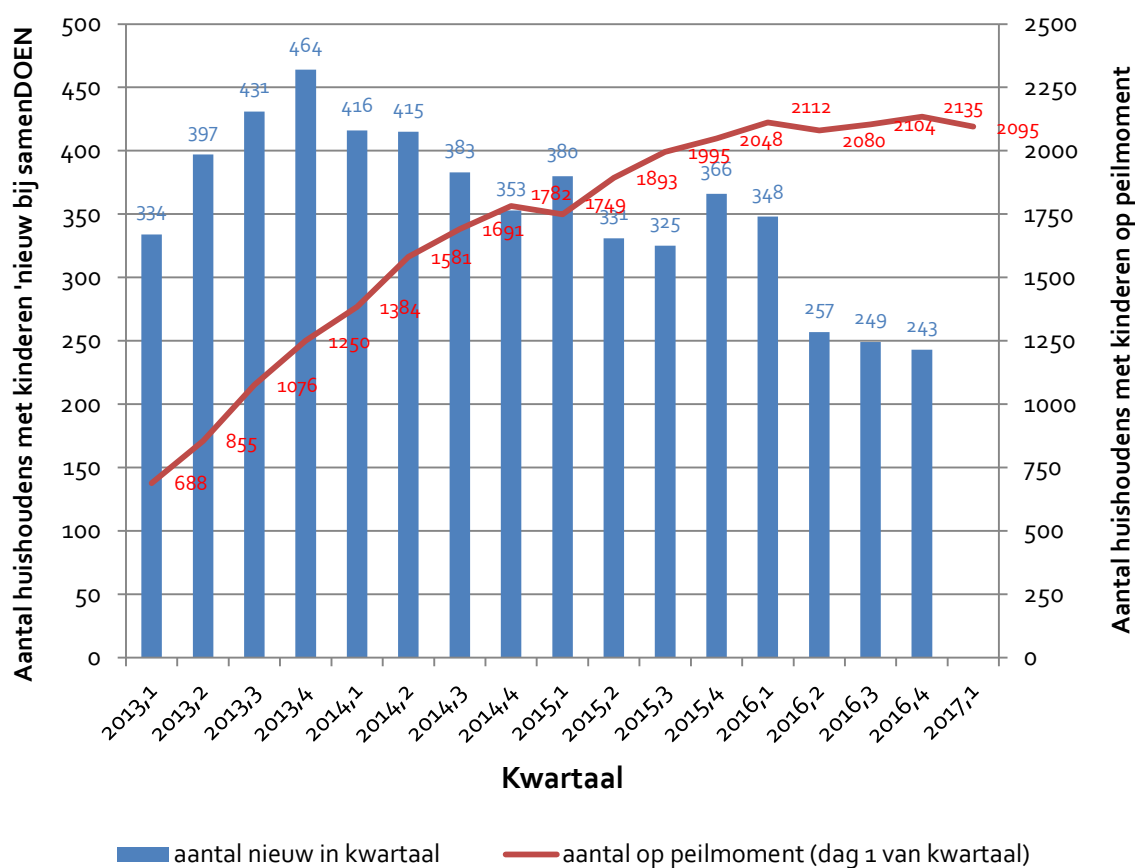
¹ De rol van de leden van het huishouden wordt niet geregistreerd.

Risicogroep voor crisisopvang?

4 Resultaten

4.1 Aantal huishoudens met kinderen in contact met teams van samenDOEN

Figuur 1: aantal op huishoudens met kinderen bij samenDOEN; nieuwe aanmeldingen, totaal op peilmoment[#].

[#]Exclusief de gezinnen die niet voldoen aan de instroomcriteria van samenDOEN.

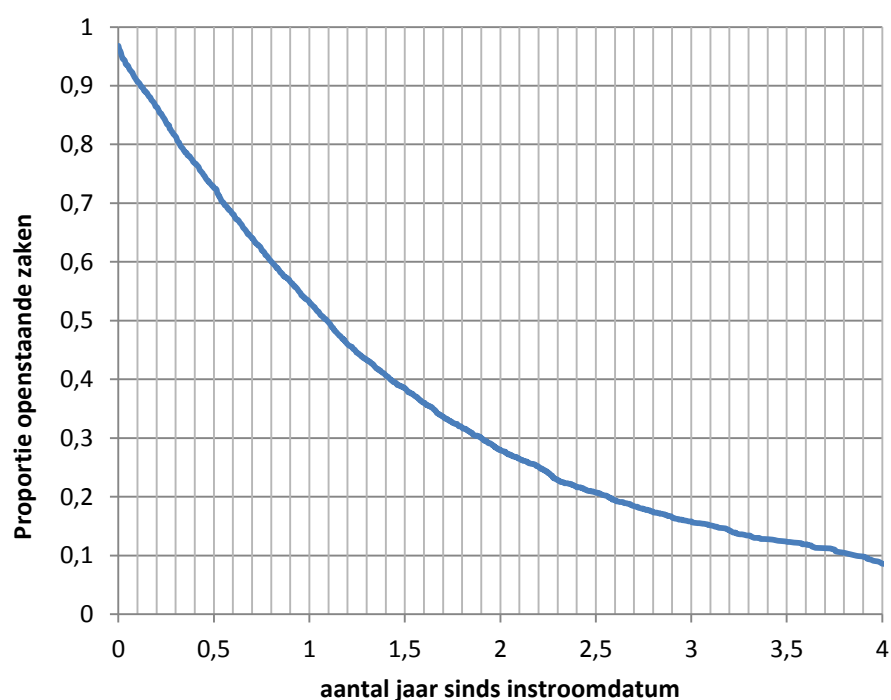
Figuur 1 geeft het aantal huishoudens met kinderen die nieuw in beeld komen bij samenDOEN en het aantal huishoudens dat op verschillende peildata in beeld is (eerste dag van elk kwartaal vanaf 1/1/2013 tot 1/1/2017). Na een initieel stijgende trend wordt het laatste jaar een stabilisering van aantal huishoudens dat in contact is met samenDOEN waargenomen. Het aantal huishoudens in behandeling schommelt in 2016 rond 2100. De stabilisering heeft mogelijk te maken met het bereiken van de grens aan de capaciteit van de samenDOEN teams. Het aantal nieuwe huishoudens per kwartaal laat na een eerste stijging, sinds het eerste kwartaal van 2014 een dalende trend zien. Van belang hierbij is dat samenDOEN pas sinds eind 2011 operationeel is en in de eerste jaren in een opbouwfase verkeerde. De stabilisering heeft mogelijk te

Risicogroep voor crisisopvang?

maken met het bereiken van de grens aan de capaciteit van de samenDOEN teams en de grotere rol van ouder-kind en wijkzorgteams.

Figuur 2 geeft aan welke proportie van de zaken na een bepaalde tijd nog niet is afgesloten. De mediane duur (de tijd dat 50% is afgesloten) is 13 maanden (1,1 jaar), 25% is na 5 maanden (0,4 jaar) afgesloten, 75% na 25 maanden (2,1 jaar). Dit is inclusief een periode van een half jaar dat er een vinger aan de pols wordt gehouden. In 2016 bleek de gemiddelde duur van behandeling 1,9 jaar.¹

Figuur 2: proportie openstaande zaken (Y) naar de tijd na instroom (X)

4.2 Gezinsamenstelling

In figuur 3 wordt onderscheid gemaakt tussen huishoudens met één volwassene en huishoudens met meerdere volwassenen. Op 1/1/2017 is 60% van de huishoudens een huishouden met éénouder/opvoeder. Kinderen worden niet altijd geregistreerd. Bij de gezinnen waar kinderen zijn geregistreerd zijn dit er gemiddeld twee per gezin.

¹ In totaal in 2016: 3145 HH, cumulatieve tijd van alle behandelingen in 2016: 2094 jaar, uitstroom: 1050 personen -> uitstroom per 100 personen per jaar 53%, gemiddelde duur: $1 / 0,53 = 1,9$ jaar. NB dit is exclusief huishoudens die niet aan instroomcriteria bleken te voldoen.

Risicogroep voor crisisopvang?

4.3 Geografische spreiding huishoudens met kinderen bij samenDOEN

Tabel 1: SamenDOEN bij huishoudens met kinderen per gebied (22 gebieden) en stadsdeel status 1/1/2016.

Gebied/stadsdeel	Aantal gezinnen SamenDOEN	Aantal Huishoudens met kinderen	SamenDOEN per 1000HH met kinderen
Centrum West	46	7486	6,1
Centrum Oost	55	7577	7,3
<i>Centrum</i>	<i>101</i>	<i>15063</i>	<i>6,7</i>
Westerpark	64	7075	9,0
Bos en Lommer	128	7269	17,6
Oud West	116	14505	8,0
<i>West</i>	<i>308</i>	<i>28849</i>	<i>10,7</i>
Geuzenveld	151	8780	17,2
Osdorp	87	7259	12,0
De Aker	29	6018	4,8
Slotervaart	96	7183	13,4
<i>Nieuw-West</i>	<i>363</i>	<i>29240</i>	<i>12,4</i>
Zuid Noord	53	10893	4,9
Buitenveldert	33	3821	8,6
Rivierenbuurt	110	12909	8,5
<i>Zuid</i>	<i>196</i>	<i>27623</i>	<i>7,1</i>
Oud Oost	133	6838	19,5
Indische Buurt	104	8648	12,0
Watergraafsmeer	45	6216	7,2
IJburg	31	5193	6,0
<i>Oost</i>	<i>313</i>	<i>26895</i>	<i>11,6</i>
Noord West	67	7369	9,1
Oud Noord	86	5365	16,0
Noord Oost	68	5629	12,1
<i>Noord</i>	<i>221</i>	<i>18363</i>	<i>12,0</i>
Bijlmer Centrum	164	4934	33,2
Bijlmer Oost	128	5667	22,6
Gaasperdam	171	7072	24,2
<i>Zuidoost</i>	<i>463</i>	<i>17673</i>	<i>26,2</i>
<i>Amsterdam</i>	<i>1965</i>	<i>163722</i>	<i>12,0</i>

Legenda¹:

4,8-10,5	10,6-16,2	16,3-21,9	22,0-27,6	27,7-33,2

¹ Kleurcodering gebaseerd op range tussen laagste en hoogste waarde verdeeld in 5 stukken.

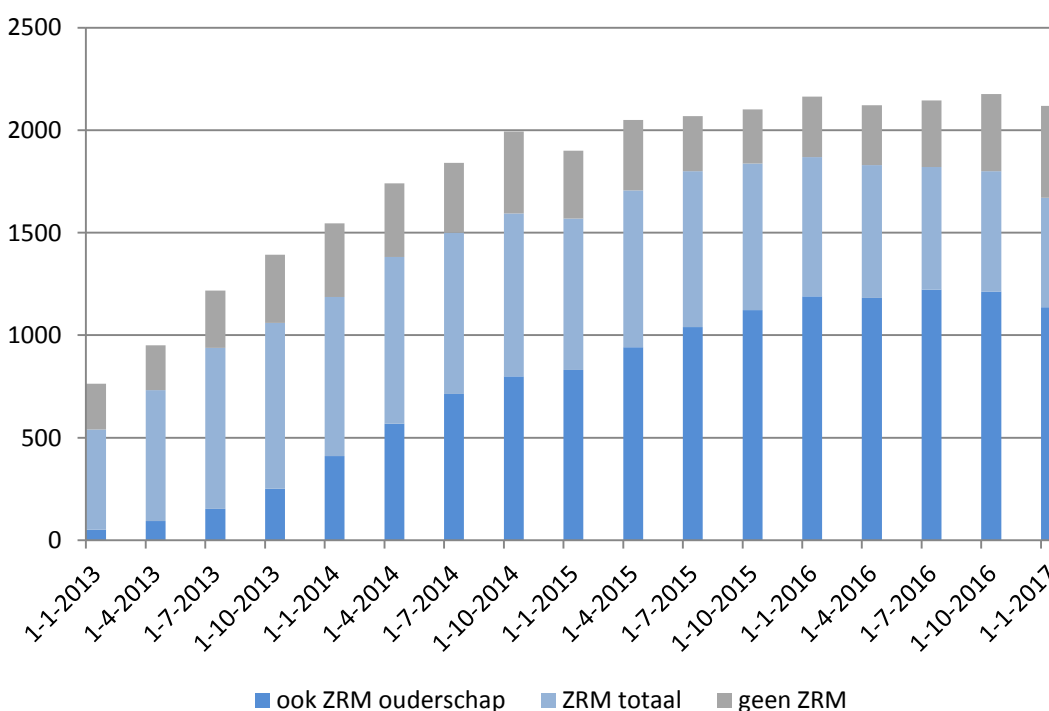
Risicogroep voor crisisopvang?

Uit tabel 1 blijkt dat op 1-jan-2016 1,2% van de huishoudens met kinderen in contact was met samenDOEN. Tussen de gebieden en stadsdelen bestaan verschillen in de mate waarin er contact is. in stadsdeel Zuidoost is het percentage ruim het dubbele (2,6%) van het Amsterdamse gemiddelde terwijl in Centrum en Zuid een kleiner deel (0,7%) van de huishoudens met kinderen contact heeft met samenDOEN. Naast Zuidoost hebben huishoudens met kinderen in de gebieden Bos en Lommer, Geuzenveld en Oud Oost vaker contact met samenDOEN.

4.4 Gebruik van de Zelfredzaamheidmatrix

Bij samenDOEN wordt de zelfredzaamheidmatrix gebruikt om de situatie op het gehele spectrum van levensdomeinen samen te vatten. Deze beschrijving is voor de meerderheid van de gezinnen beschikbaar; tevens wordt steeds vaker het supplement met ouderschapsdomeinen gebruikt. Op peildatum 1/1/2017 is bij 79% de ZRM gebruikt. Het aantal ZRM's lijkt iets te dalen maar waarschijnlijk is de ZRM bij een deel van de gezinnen nog niet ingevuld/geregistreerd.

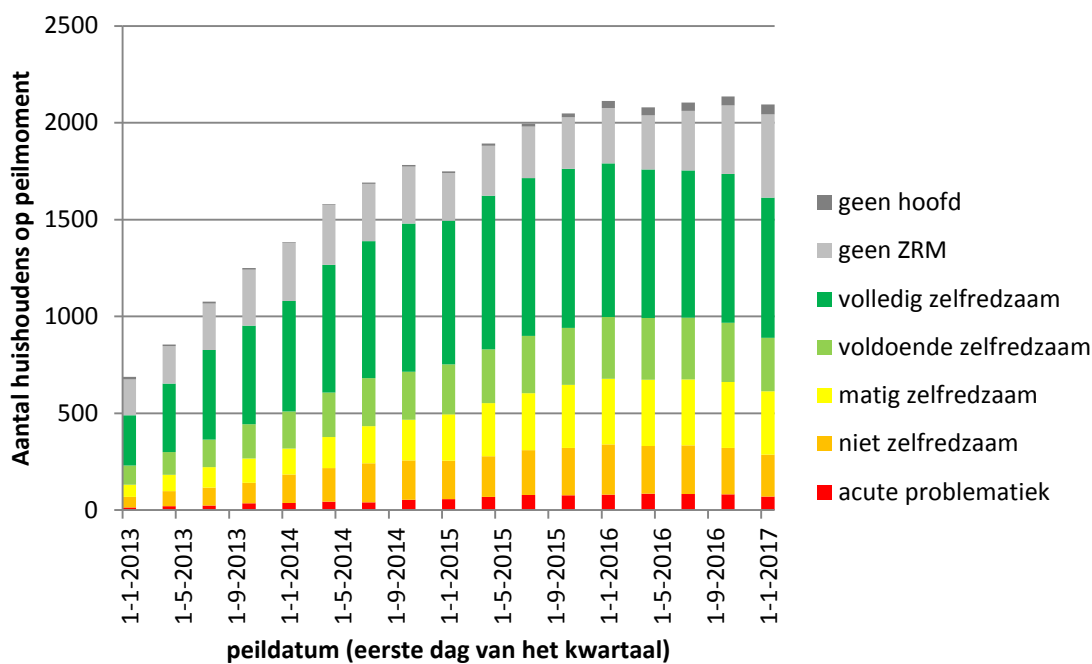
Figuur 3: percentage van huishoudens met kinderen op peildatum waarvoor (tenminste 1) ZRM is ingevuld.

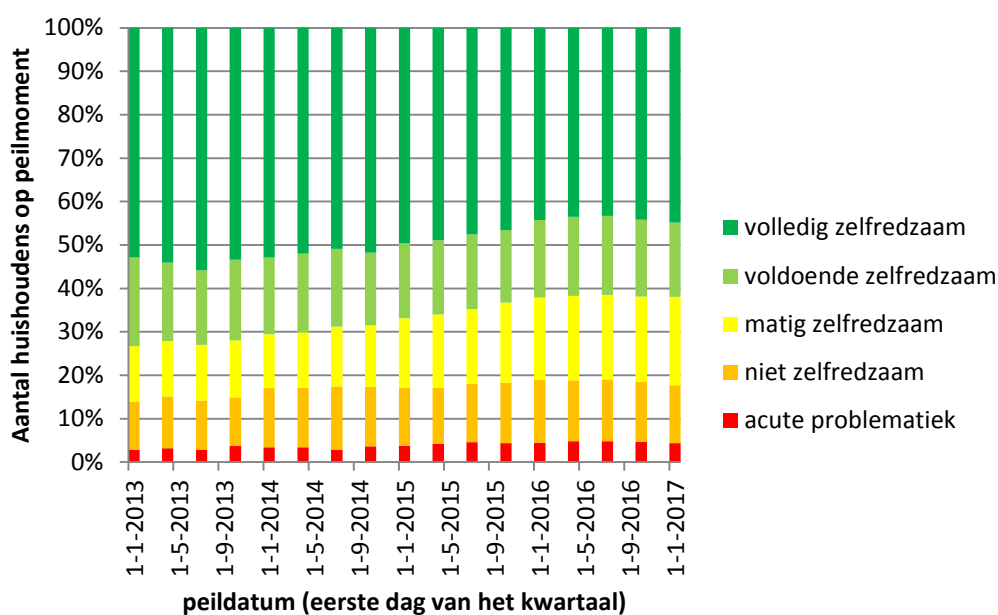
Risicogroep voor crisisopvang?

4.5 Trends in ZRM-score op huisvesting (+situatie op 1/1/2017)

Figuur 4a: ZRM score op huisvesting van het 'gezinshoofd' bij huishoudens met kinderen samenDOEN.

Figuur 4b: % ZRM score op huisvesting van het 'gezinshoofd' bij huishoudens met kinderen samenDOEN (exclusief missende ZRM)

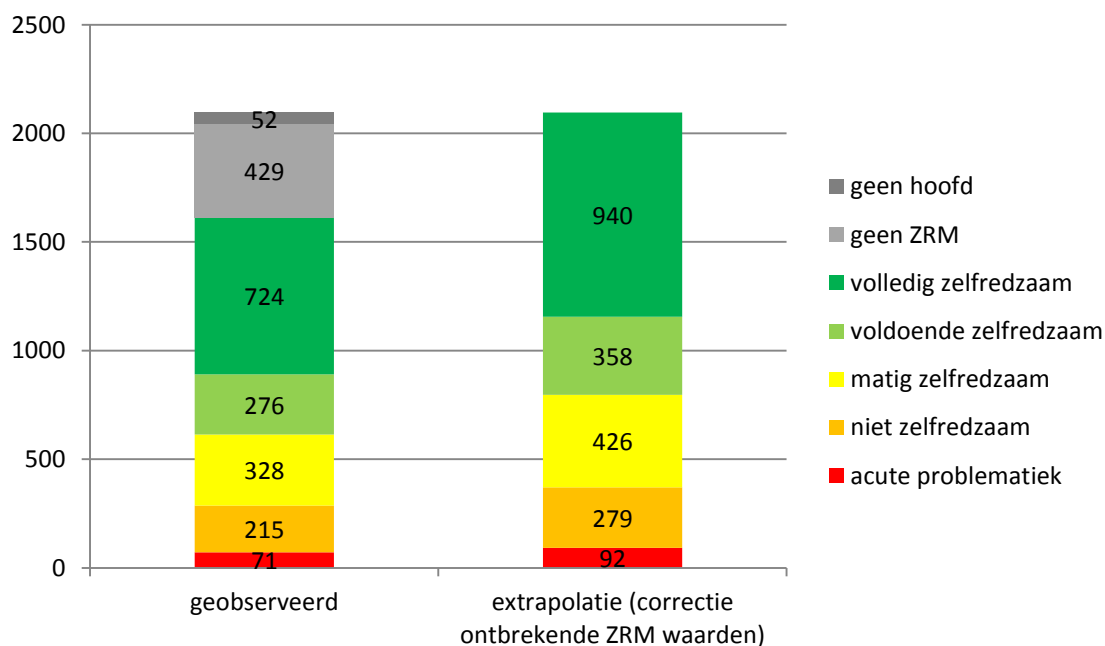

Risicogroep voor crisisopvang?

Figuur 4a en 4b laten de ZRM scores zien van de huishoudens die op verschillende peilmomenten een actueel contact met samenDOEN hadden. Na een geleidelijke stijging van het absolute aantal huishoudens en een stijging van percentage van de huishoudens met een lagere score (1,2 of 3; ten hoogste "beperkt zelfredzaam") van 27% op 1/1/2013 blijft dit percentage gedurende 2016 constant op 38%.

Figuur 5 geeft de situatie op 1/1/2017 nogmaals weer. Indien bij de huishoudens met onbekende ZRM-scores / onduidelijke gezinssamenstelling het percentage waarbij de zelfredzaamheid op het domein huisvesting hooguit matig is, eveneens 38% bedraagt betekent dat dat er van de 2095 huishoudens met kinderen er ongeveer zo'n 800 zijn met een onzekere huisvestingssituatie.

Figuur 5: Score bij het 'hoofd' van de huishoudens met kinderen op het domein huisvesting.

Overigens heeft deze score alleen betrekking op het 'gezinshoofd' (meestal de vrouw) het kan natuurlijk zijn dat juist de partner of een (jong-volwassen) kind problemen heeft met huisvesting. Dit heeft echter invloed op andere MO ketens (Jongeren/Volwassenen) en wordt hier verder buiten beschouwing gelaten.

Risicogroep voor crisisopvang?

Tabel 2: Huisvestingsproblemen bij huishoudens met kinderen per 1000 huishoudens met kinderen per gebied (22 gebieden) en stadsdeel (op 1/1/2016)[#]

Gebied/stadsdeel	Aantal huishoudens bij samenDOEN per 1000 huishoudens met kinderen	ZRM ≤ 3 op domein huisvesting	% met maximaal beperkte zelfredzaamheid
Centrum West	6,1	1,5	25%
Centrum Oost	7,3	1,9	25%
<i>Centrum</i>	6,7	1,7	25%
Westerpark	9	3,2	36%
Bos en Lommer	17,6	6,4	36%
Oud West	8	3,2	40%
<i>West</i>	10,7	4,0	37%
Geuzenveld	17,2	6,6	38%
Osdorp	12	4,3	36%
De Aker	4,8	2,2	46%
Slotervaart	13,4	3,5	26%
<i>Nieuw-West</i>	12,4	4,4	35%
Zuid Noord	4,9	1,6	33%
Buitenveldert	8,6	1,7	19%
Rivierenbuurt	8,5	3,0	35%
<i>Zuid</i>	7,1	2,3	32%
Oud Oost	19,5	5,6	29%
Indische Buurt	12	3,3	27%
Watergraafsmeer	7,2	2,2	31%
IJburg	6	2,1	35%
<i>Oost</i>	11,6	3,4	29%
Noord West	9,1	4,6	50%
Oud Noord	16	7,5	47%
Noord Oost	12,1	5,7	47%
<i>Noord</i>	12	5,7	48%
Bijlmer Centrum	33,2	15,1	45%
Bijlmer Oost	22,6	10,3	45%
Gaasperdam	24,2	8,1	34%
<i>Zuidoost</i>	26,2	10,8	41%
<i>Amsterdam</i>	12	4,4	37%

bij 118 gezinshoofden met een ZRM-score op huisvesting was de postcode niet ingevuld bij 72 (61%) hiervan was de score op huisvesting onvoldoende of beperkt.

Legenda voor huisvestingsproblemen per 1000 huishoudens met kinderen¹:

1,5-4,2	4,3-6,9	7,0-9,5	9,6-12,3	12,4-15,1

Legenda % huisvestingsproblemen (enkel voor stadsdelen) bij de SamenDOEN teams²

Sign.lager	gemiddeld	Sign. hoger

¹ Kleurcodering is gebaseerd op range tussen laagste en hoogste waarde en verdeeld in 5 gelijke stukken.

² Bij de bepaling van het aantal huishoudens met problemen op huisvesting is gecorrigeerd voor een missende ZRM's.

Risicogroep voor crisisopvang?

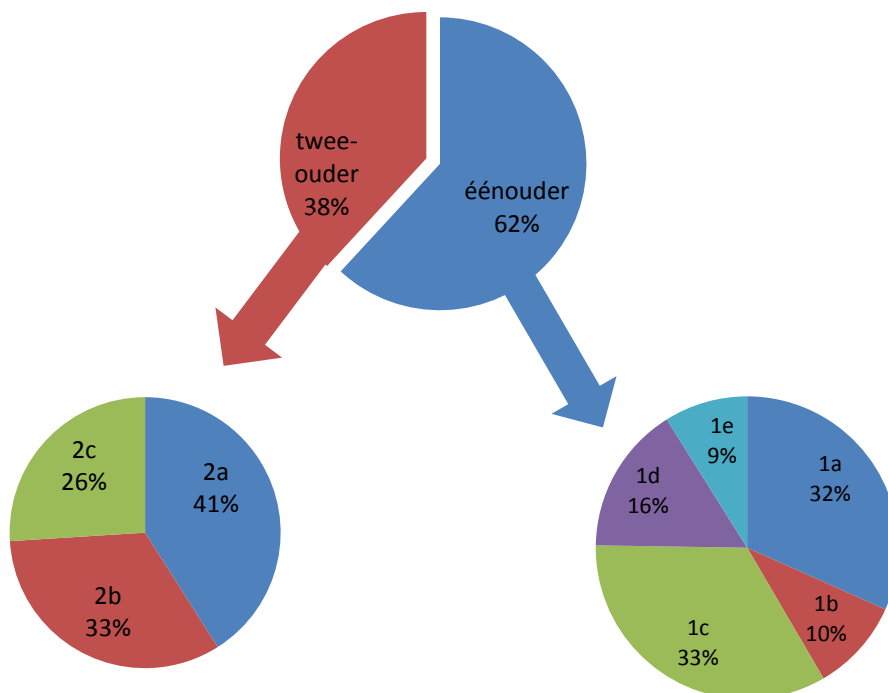
In het Centrum (25%), Oost (29%) en Zuid (32%) en worden er binnen de samenDOEN gezinnen relatief weinig huisvestingsproblemen gezien, in Noord een hoger percentage (48%).

In Zuidoost is het percentage met huisvestingsproblemen binnen de samenDOEN niet significant hoger (41%) maar is het aantal huishoudens dat gezien door samenDOEN gezien wordt veel hoger zodat dit stadsdeel er nog steeds uitspringt en er door samenDOEN veel gezinnen worden gezien met huisvesting bij huishoudens met kinderen.

4.6 Profielen op basis van de Zelfredzaamheidmatrix

Met behulp van de latente klasse analyse en op basis van de zelfredzaamheidmatrix van het gezinshoofd zijn de huishoudens (zie methode) in verschillende profielen ingedeeld. Bij deze indeling is eerst onderscheid gemaakt tussen huishoudens met slechts één ouder/opvoeder en huishoudens met twee ouders/opvoeders. Bij de éénoudergezinnen bleek een beschrijving met 5 profielen het best passend, bij de twee-oudergezinnen een beschrijving met drie profielen.

Figuur 7: Schematische weergave de gevonden ZRM-profielen, uitgesplitst naar type huishouden.

1a: Enkel sociaal maatschappelijke problemen; 1b: een onveilige thuissituatie; 1c: Geestelijke gezondheidsproblemen met weinig participatie of sociale steun; 1d: Dakloosheid (dreigt)! Schulden, weinig sociale steun/participatie; 1e: Multiprobleemgezin met onveilige thuissituatie; 2a: relatief goede zelfredzaamheid; 2b: : gemiddelde zelfredzaamheid; lage participatie; 2c: lage zelfredzaamheid; ernstige multipele problemen, onveilige thuissituatie.

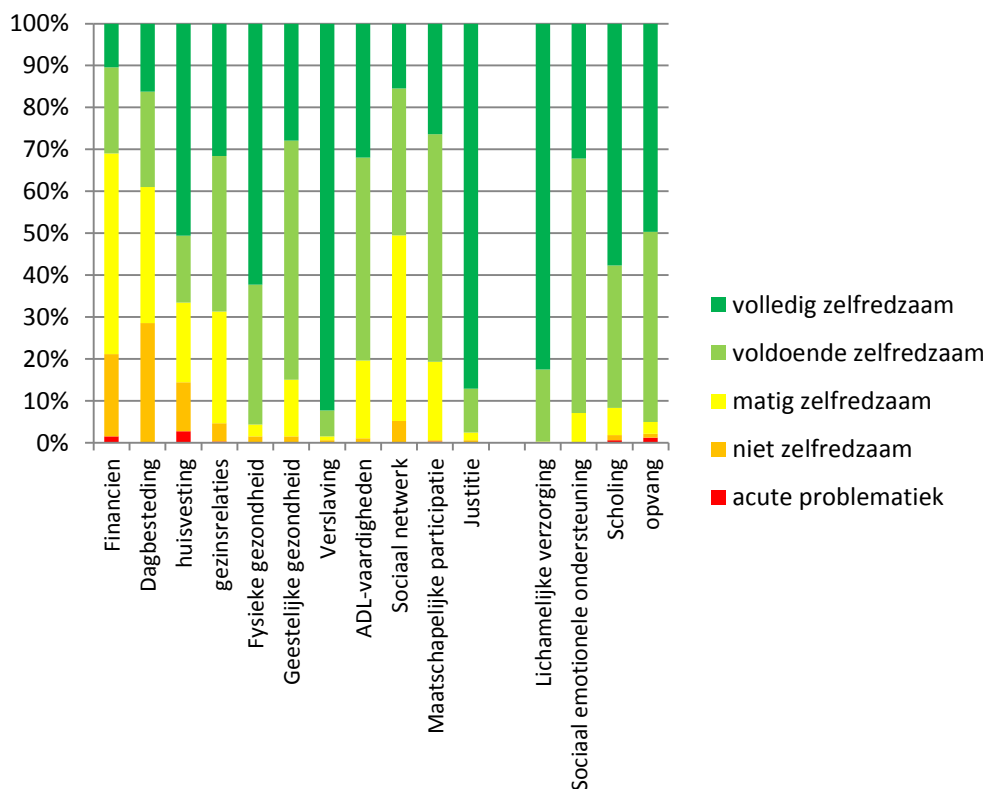
Risicogroep voor crisisopvang?

4.6.1 ZRM profielen bij huishoudens met één ouder/opvoeder

De volgende profielen zijn gepresenteerd op volgorde van (een hogere naar lagere mate van) zelfredzaamheid van het hoofd van het huishouden. Aan de hand van de domeinen die opvallend hoger of lager zijn binnen het profiel is gekozen voor een korte omschrijving.

Figuur 8: ZRM-profielen bij éénoudergezinnen

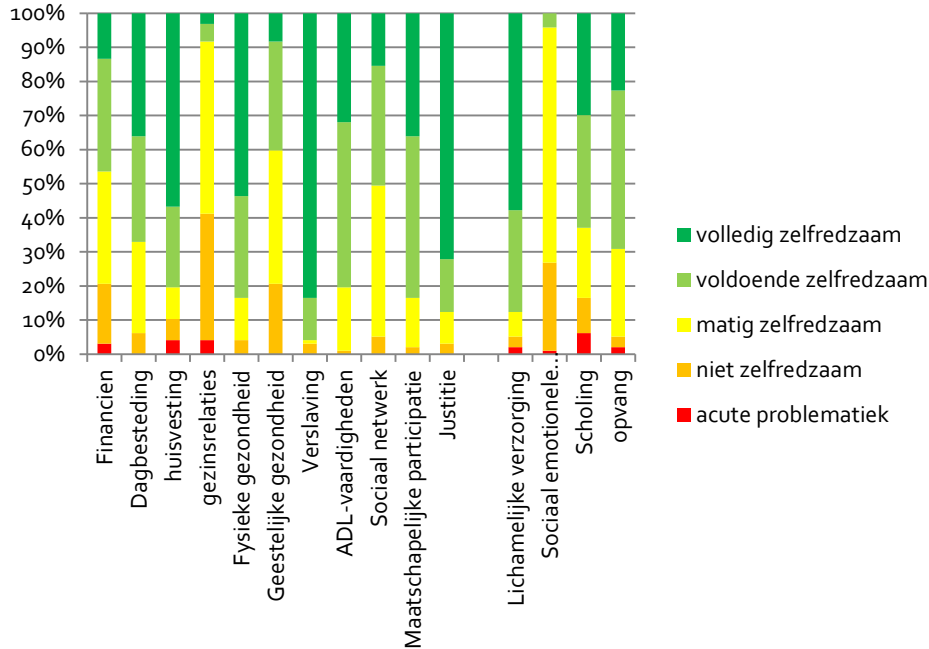
profiel 1a: Enkel sociaal maatschappelijke problemen (32%)

Bij het eerste profiel (32%) van eenoudergezinnen is er een goede score op de gezondheidsdomeinen en ouderschapsdomeinen. Eventuele problemen zitten vooral op dagbesteding en financiën en sociaal netwerk.

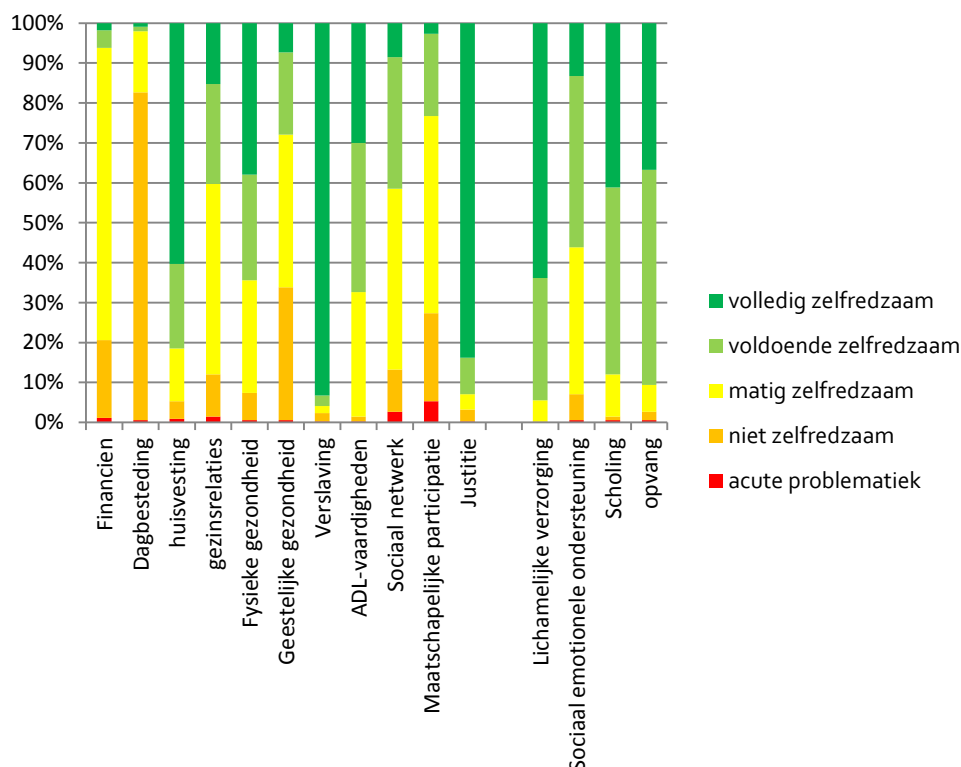
Profiel 1b: Een onveilige thuisituatie (10%)

Risicogroep voor crisisopvang?

Bij het tweede profiel valt ten opzichte van het eerste de lagere zelfredzaamheid op het domein gezinsrelaties op. Aangezien het hier om een huishouden met ouder en kind gaat, zal dit meestal betrekking hebben op deze relatie. Dit komt dan ook terug in de lage score op het ouderschapsdomein sociaal emotionele ondersteuning. Op het domein geestelijke gezondheid wordt eveneens minder vaak voldoende gescoord.

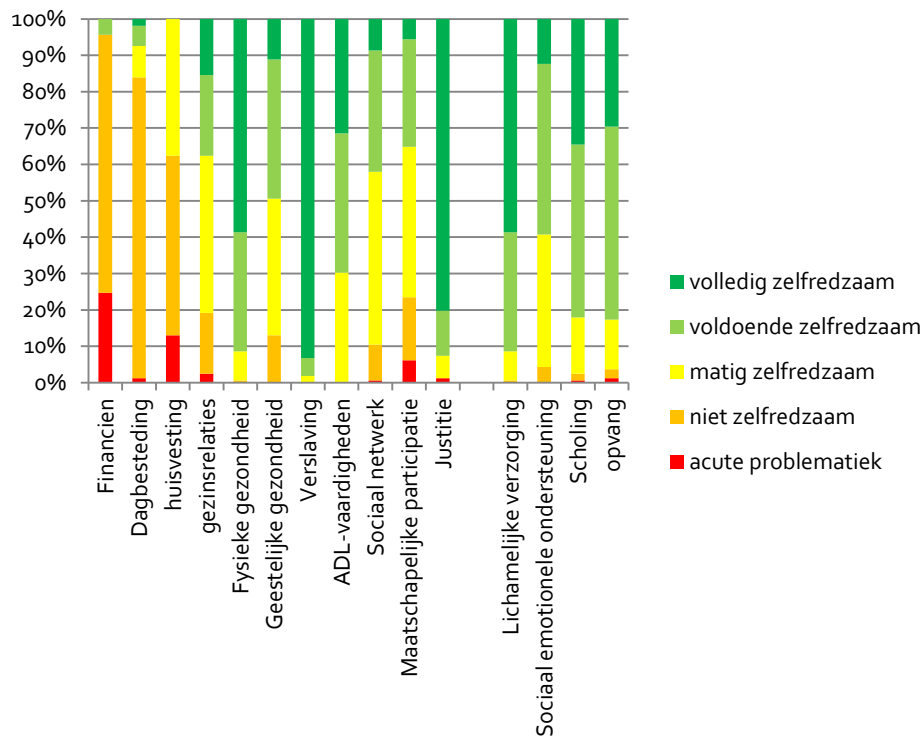
Profiel 1c: Geestelijke gezondheidsproblemen met weinig participatie of sociale steun (34%)

Risicogroep voor crisisopvang?

Slechte score op het domein geestelijke gezondheid staat ook centraal in het derde profiel maar hier gaat het samen met een lage score op dagbesteding (=geen werk of studie maar ook geen laagdrempelige dagbesteding) en een lage maatschappelijke participatie.

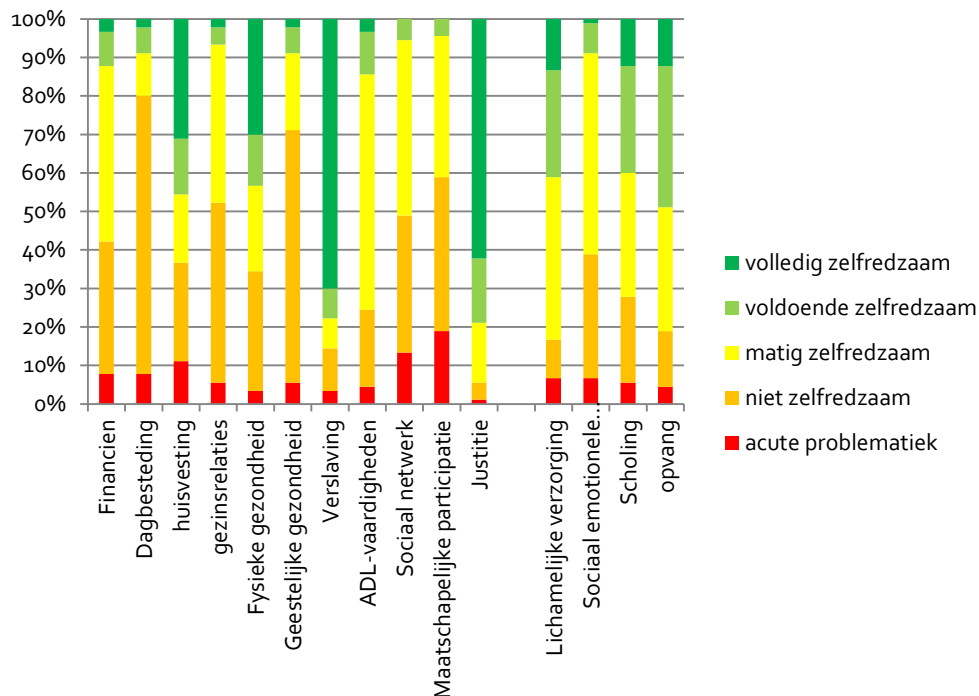
Profiel 1d Dakloosheid (dreigt)! Schulden, weinig sociale steun/participatie (16%)

Het vierde profiel wordt vooral gekenmerkt door een lage score op het domein huisvesting in combinatie met een zeer lage score op het domein financiën. Evenals bij het vorige profiel is er meestal geen zelfredzaamheid op het domein dagbesteding.

Risicogroep voor crisisopvang?

Profiel 1e: Multiprobleemgezin met onveilige thuissituatie (9%).

Het vierde profiel kent problemen veel verschillende gebieden, met name de gezondheidsdomeinen en vaardigheden maatschappelijke participatie en dagbesteding.

Gemiddeld was er bij de huishoudens met één ouder bij 40% sprake van hooguit matige zelfredzaamheid op het domein huisvesting (maximale score 3). Het eerste profiel (1a) geeft een gemiddelde score op het domein huisvesting. Profiel 1b en 1c worden gekenmerkt door geringe huisvestingsproblemen maar is er sprake van huiselijk geweld/verwaarlozing (1b) of psychiatrie en sociaal isolement (1c).

De laatste twee profielen 1d en 1e laten een hogere mate van problemen op het domein huisvesting zien. Bij het profiel 1d is er vooral sprake van een combinatie van schuldenproblematiek en een geringe maatschappelijke participatie / sociaal netwerk. Bij figuur 1e is er daarnaast nog eens sprake van multi-pele en vaak ernstige problemen op het domein van de geestelijke maar ook lichamelijke gezondheid en dagelijkse vaardigheden (zelfzorg/huishouden).

4.6.2 ZRM profielen bij huishoudens met kinderen en meer dan één ouder/opvoeder

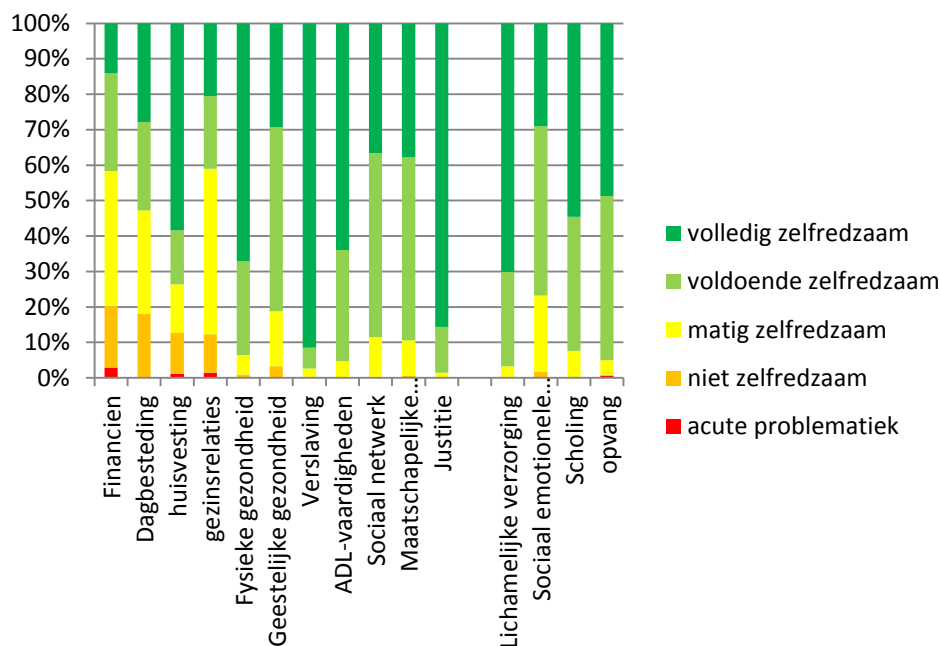
Indien er meerdere volwassenen zijn is het profiel gebaseerd op de persoon in het huishouden met een volledige ZRM (inclusief ouderschapsdomeinen). Indien er bij meerdere personen een volledige ZRM plus ouderschapsdomeinen is afgenomen is het profiel gebaseerd op de ZRM van de vrouw uit het huishouden. Hiervoor is gekozen omdat dit onderzoek plaatsvindt in het licht van de crisisopvang waar voornamelijk vrouwen met kinderen verschijnen. Uiteindelijk wordt bij 89% een vrouw als gezinshoofd beschouwd.

Risicogroep voor crisisopvang?

Bij de huishoudens met meerdere volwassenen is er een drietal profielen met duidelijk aflopende zelfredzaamheid te onderscheiden.

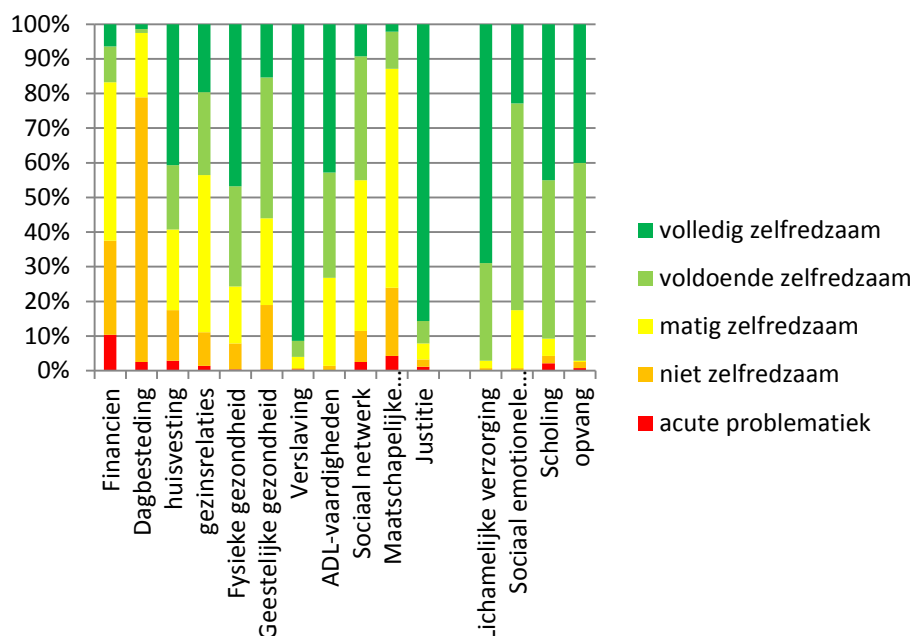
Figuur 9: Profielen bij huishoudens met twee ouders/opvoeders

Profiel 2a: relatief goede zelfredzaamheid (41%)

Profiel 2a kent de hoogste zelfredzaamheid, dit zijn mensen waarbij de gezondheid en maatschappelijke participatie in het algemeen goed is; problemen zijn er met name op het gebied van inkomen en/of dagbesteding en/of gezinsrelaties (41% van de huishoudens).

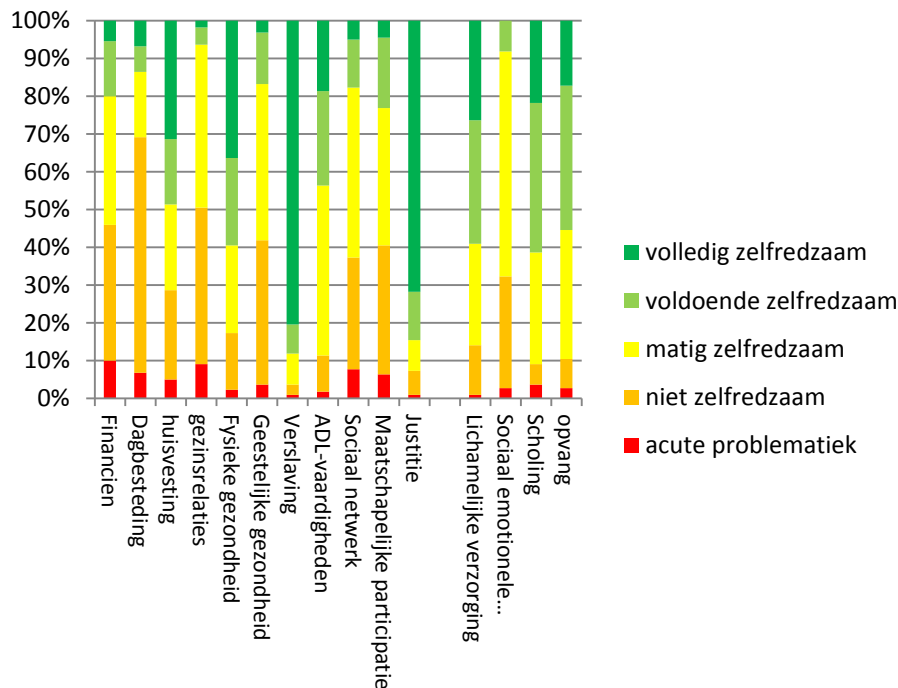
Profiel 2b: gemiddelde zelfredzaamheid; lage participatie (33%).

Risicogroep voor crisisopvang?

Profiel 2b kent een grotere clustering van sociaal maatschappelijke problemen, met name op het gebied van sociaal netwerk en maatschappelijke participatie.(33%) Profiel 2c is een groep met (extreme) multiproblematiek en wordt gekenmerkt door een lage zelfredzaamheid op de ouderschapsdomeinen. (26%)

Profiel 2C Zeer lage zelfredzaamheid; multiproblematiek, onveilige thuissituatie (26%)

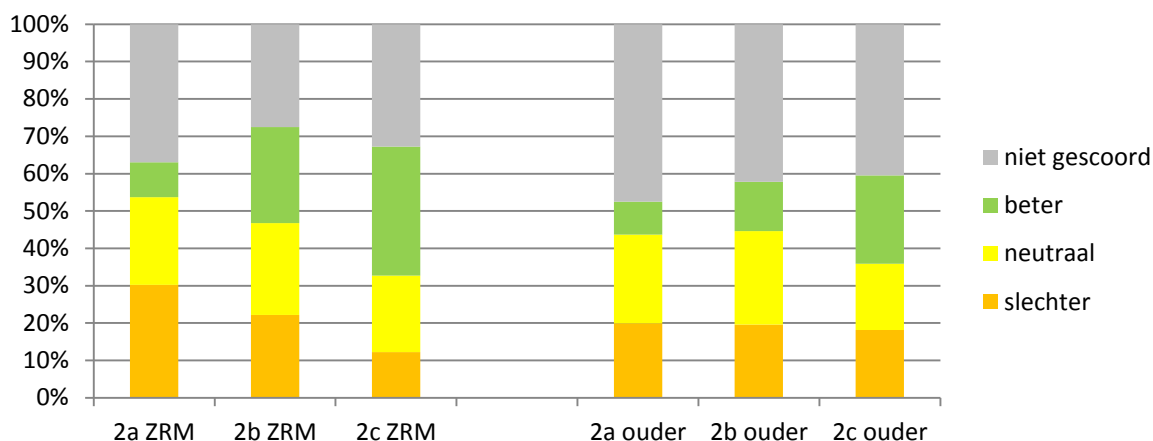
In profiel 2c maar ook in 2a en 2b spelen problemen op het gebied van gezinsrelaties. Voor huishoudens met meerdere volwassenen geldt dat de stabiliteit van de huisvesting mede afhankelijk is van de stabiliteit van de relatie tussen de volwassenen.

In tegenstelling tot de éénouder-huishoudens is er geen profiel waar problemen op het gebied van huisvesting centraal staan of juist afwezig zijn. Conform met het gehele beeld is de mate van zelfredzaamheid op het domein huisvesting bij profiel 2a hoger en bij profiel 2c lager dan gemiddeld.

De invloed van de partner (of andere volwassene in het huishouden) kan belastend of juist ondersteunend zijn. Figuur 10 laat zien dat bij de gezinshoofden met een weinig problematisch profiel de partner vaker een slechtere score heeft (en mede de reden kan zijn dat het huishouden met samenDOEN in contact is) en vice versa. Toch is opvallend dat ongeacht het profiel van het gezinshoofd de andere volwassene in circa 20% van de huishoudens slechter scoort op ouderschap dan het gezinshoofd. Dus ook bij profiel 2c waar er al ernstige problemen zijn.

Risicogroep voor crisisopvang?

Figuur 10: Score van partner (of andere volwassen medebewoner) naar profiel.

4.6.3 Kenmerken van de personen met een lagere zelfredzaamheid op huisvesting

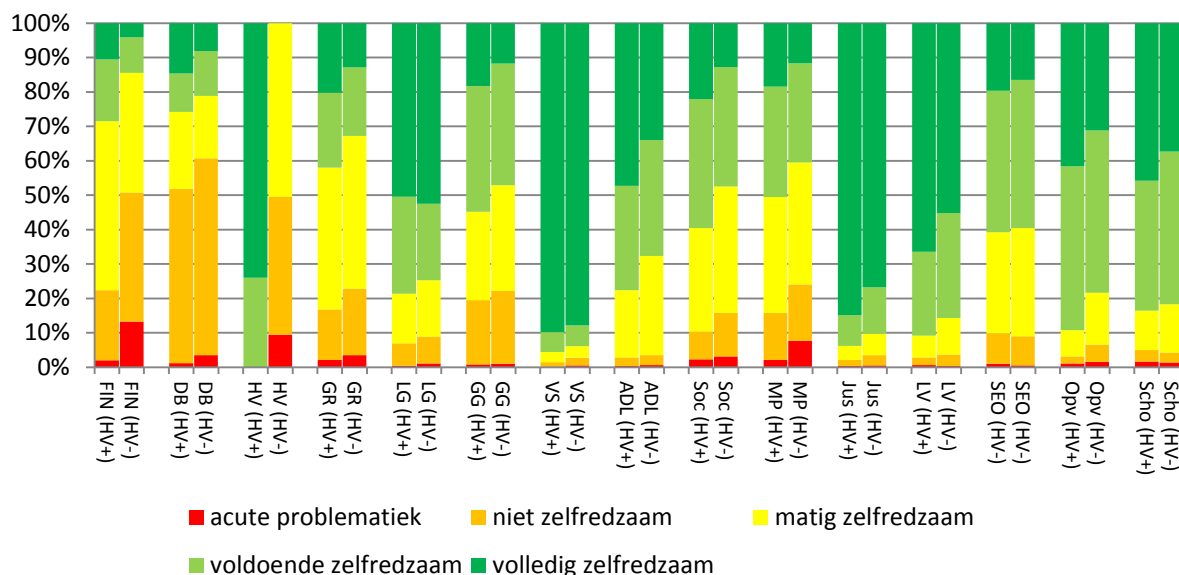
In deze paragraaf worden de hoofden van (alle) huishoudens met een lage zelfredzaamheidscore op het domein huisvesting vergeleken met de hoofden van de huishoudens bij samenDOEN waarbij er sprake is van voldoende zelfredzaamheid op dit domein.

Over het algemeen scoort de groep met huisvestingsproblemen slechter op de andere ZRM domeinen dan de groep met een hogere score op huisvesting (groter % met een score 1, 2 of 3). Het grootste verschil ligt op het domein financiën; bij de gezinshoofden met huisvestingsproblemen is er bij de helft sprake van hoge en oplopende schulden. Bij ouderschapsdomeinen wordt er alleen op het domein Sociaal Emotionele Ondersteuning geen statistisch significant verschil gevonden.

Risicogroep voor crisisopvang?

Figuur 11: Scores op ZRM domeinen bij de groep die tenminste voldoende zelfredzaam (score 4, 5) is op huisvesting (HV+) t.o.v. de groep die hooguit 'matig zelfredzaam' (score 1-3) scoort op huisvesting (HV-).

ZRM domeinen: FIN: financiën; DB: Dagbesteding; HV: huisvesting; GR: Gezinsrelaties; LG: Lichamelijke Gezondheid; GG: Geestelijke Gezondheid; VS: Verslaving; ADL: ADL vaardigheden; Soc: Sociaal Netwerk; MP: Maatschappelijke Participatie; Jus: Justitie; LV: Lichamelijke Verzorging; SEO: Sociaal emotionele ondersteuning; Opv: Opvang; Scho: Scholing.

Geestelijke Gezondheid; VS: Verslaving; ADL: ADL vaardigheden; Soc: Sociaal Netwerk; MP: Maatschappelijke Participatie; Jus: Justitie; LV: Lichamelijke Verzorging; SEO: Sociaal emotionele ondersteuning; Opv: Opvang; Scho: Scholing.

4.6.4 Relatie tussen profiel en eventueel contact met crisisopvang

In dit onderzoek is niet bekeken of en welke huishoudens vanuit samendoen uiteindelijk in de crisisopvang belanden. Wel kan op basis van de profielen een inschatting gemaakt worden bij welke gezinnen de kans groter zal zijn. Bovendien kan in de bestanden van samendoen wel gekeken worden naar de reden van beëindiging van het contact met samendoen.

Als het gaat om profielen die overeen komen met de kenmerken van de gezinnen in de crisisopvang is het profiel "dakloosheid dreigt" (schulden, problemen met huisvesting, en een geringe maatschappelijke participatie of dagbesteding) het belangrijkste. Ook het huishoudens met de multiproblematiek zijn kwetsbaar en hebben een lagere zelfredzaamheid op huisvesting maar vergeleken met het profiel 'dakloosheid dreigt' is verhuizing minder vaak en opschaling naar zwaardere zorg vaker een reden om het af te sluiten.

Risicogroep voor crisisopvang?

Figuur 12: Afsluitreden bij beëindiging van samenDOEN contact naar ZRM-profiel bij eenoudergezinnen¹
(tussen haakjes: aantal huishoudens)

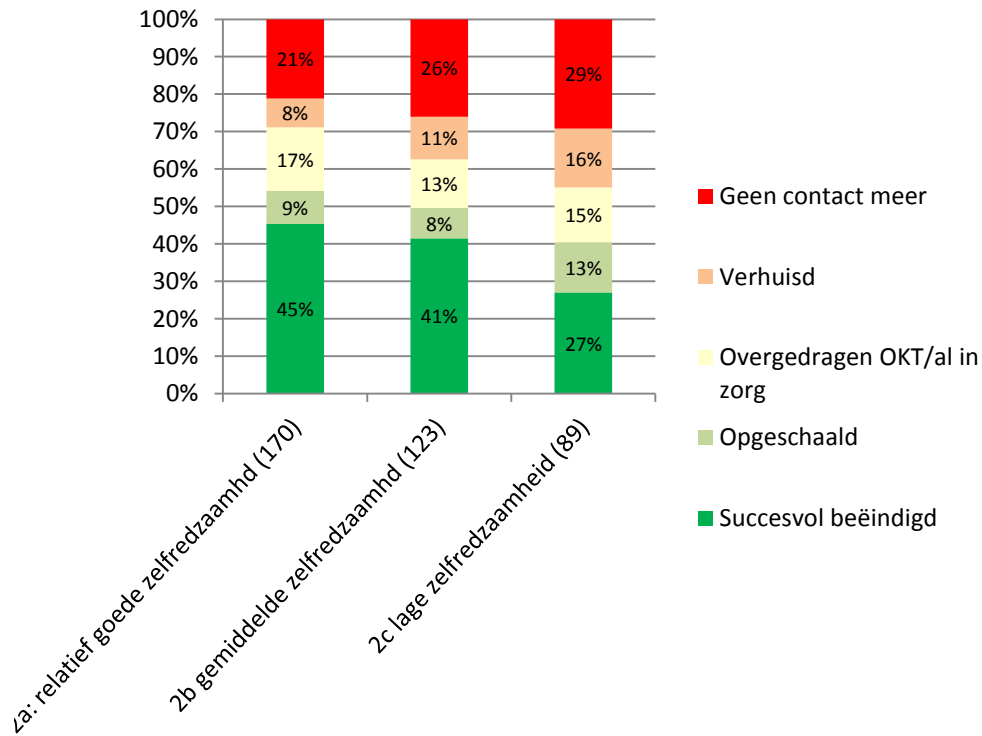
Profielindeling (zie ook fig. 8)

Met betrekking tot de afsluitreden wijkt het profiel 1c "dakloosheid dreigt" af van de andere profielen. De contacten van samenDOEN met huishoudens uit dit profiel worden minder vaak succesvol beëindigd, en minder vaak opgeschaald naar zwaardere zorg. Het contact wordt vaker verbroken door verhuizing. Onduidelijk is of de verhuizing een oplossing voor de huisvestingproblemen zodat dit (in ieder geval deels) bij de categorie succesvol beëindigd zou horen.

¹ Geen contact meer: drie redenen van afsluiting namelijk: contact niet gewenst, kort contact, reageert niet meer, niet bereikt (maar aangezien er een volledige ZRM is ingevuld moet er wel contact geweest zijn)

Risicogroep voor crisisopvang?

Figuur 13: Reden beëindiging contact naar clusterindeling (bij huishoudens met kinderen en meerdere ouders/opvoeders)

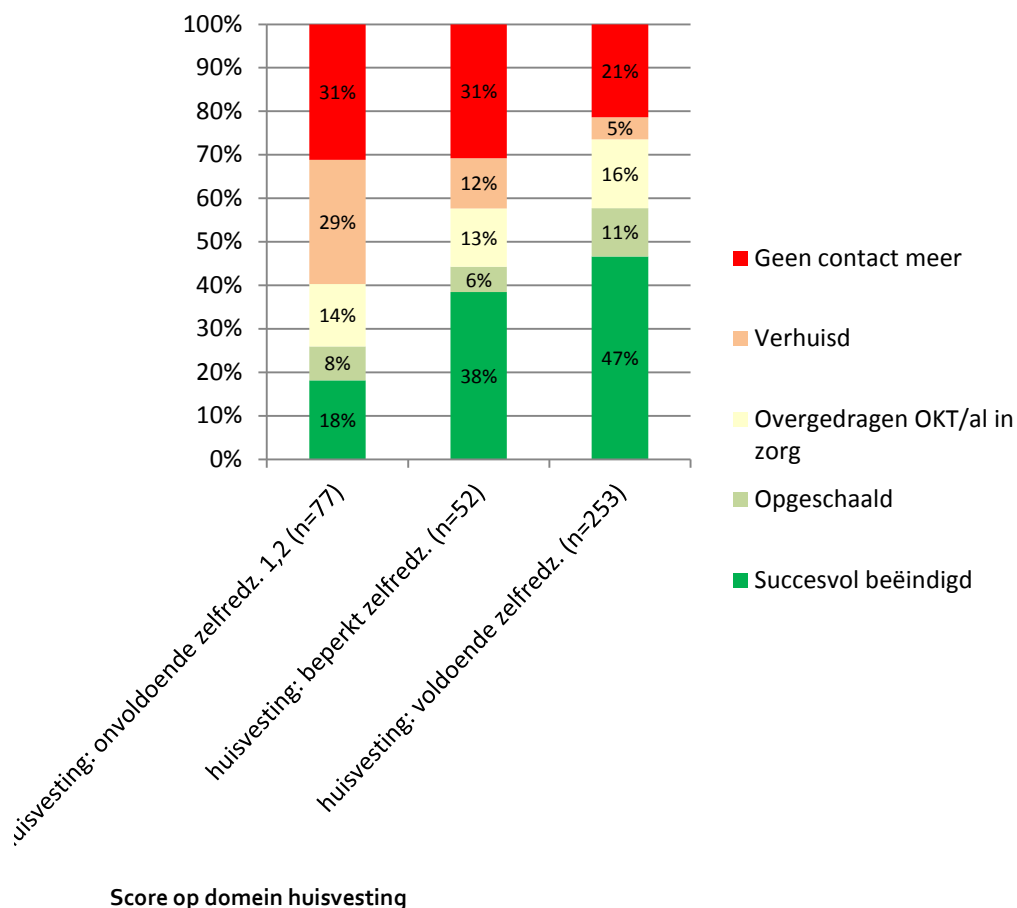

(profielindeling; zie ook fig. 9)

Ook bij de huishoudens met meerdere volwassenen is het aandeel 'succesvol' beëindigt lager bij de huishoudens waarvan het hoofd tot het profiel 2c met een lage zelfredzaamheid behoort. Verhuizingen komen hier niet significant vaker voor.

Risicogroep voor crisisopvang?

Figuur 14: Reden beëindiging contact naar score op domein huisvesting (bij huishoudens met kinderen en meerdere ouders/opvoeders)

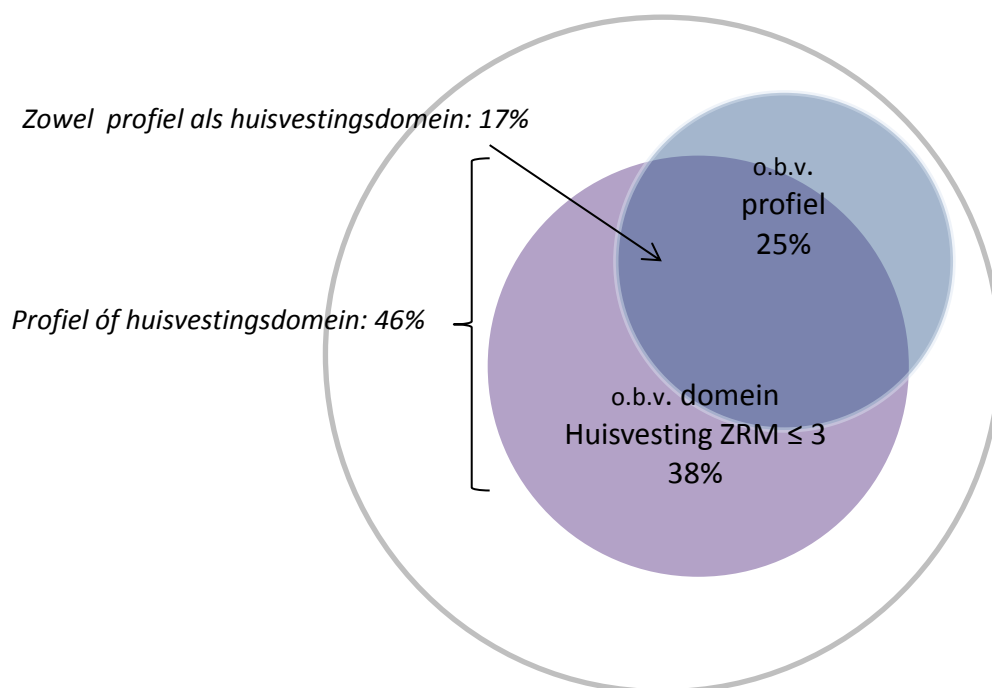
De score op het domein huisvesting is sterker gecorreleerd aan de reden van afsluiting. Huishoudens waarvan het hoofd onvoldoende scoort op het domein huisvesting wordt minder vaak succesvol beëindigd gescoord en vaker verhuisd gescoord. Net als bij profiel 1d is hier de vraag in hoeverre verhuizing als succesvolle beëindiging kan worden beschouwd.

4.6.5 Overlap risicogroep op basis van ZRM domein huisvesting en profielen.

Van de totale groep bleek 38% kwetsbaar op basis van het ZRM domein huisvesting, en 25% wordt als kwetsbaar beschouwd op basis van de profielen zoals die in dit hoofdstuk eerder beschreven zijn. Figuur 12 laat zien dat 17% van alle huishoudens tot beide groepen behoren en 46% tot één van beide groepen.

Risicogroep voor crisisopvang?

Figuur 15: Schematische grootte en overlap tussen risicogroep obv domein huisvesting en/of profielanalyse.

De totale cirkel stelt de totale populatie huishoudens voor met daarbinnen de subgroep die als kwetsbaar beschouwd wordt op grond van de beperkte zelfredzaamheid op het domein huisvesting (lila), en de subgroep die als kwetsbaar beschouwd wordt op basis van de profielen (blauw). De overlap representeert de overlap tussen de subgroepen. Uitgaande van de 2095 huishoudens met kinderen (en gecorrigeerd voor huishoudens waar ZRM ontbreekt) komt dit neer op respectievelijk 360 (beide) en 960 (één van beide) huishoudens met kinderen met risico op crisisopvang in contact met samenDOEN.

Risicogroep voor crisisopvang?

5 Conclusies

Uit dit onderzoek kunnen de volgende conclusies getrokken worden.

Aantallen

- Het aantal nieuw aangemelde huishoudens met kinderen bij samenDOEN daalt vanaf het eerste kwartaal van 2014; het aantal huishoudens in behandeling stabiliseert sinds begin 2016.
- Deze daling van de nieuwe gezinnen en stabilisering van de gezinnen in behandeling op een peildatum wordt verklaard door het bereiken van een plafond m.b.t. capaciteit en de grotere rol van ouder kind teams en wijkzorg-teams.
- Het percentage huishoudens met kinderen en een beperkte of onvoldoende zelfredzaamheid op domein huisvesting (zoals gemeten met zelfredzaamheidsmatrix (ZRM)) is sinds 2013 toegenomen.
- Bij de samenDOEN teams zijn er op (peildata in 2016) zo'n 800 huishoudens met kinderen met huisvestingsproblemen (38% van de huishoudens met kinderen in contact met samenDOEN op peildata in 2016).
- In Amsterdam was op 1/1/2016 15% van de huishoudens met kinderen met een samenDOEN team in contact, 4% had ook problemen op het gebied van huisvesting. Stadsdeel Zuidoost en in het bijzonder Bijlmer Centrum is het aantal gezinnen in contact met samenDOEN het hoogst.
- De scores op de andere domeinen van de ZRM zijn lager bij personen die hooguit beperkt zelfredzaam scoren op het domein huisvesting (max score 3) dan bij personen die voldoende zelfredzaam zijn op dit domein (score 4 of 5).

Profielen

- De gevonden ZRM-profielen binnen de samenDOEN teams maken inzichtelijk dat gezinnen kampen met velerlei (combinaties) van problemen, al dan niet gerelateerd aan huisvestingsproblematiek.
- Op grond van de profielen wordt een kwart van de gezinnen als extra 'kwetsbaar' geacht voor het verlies van huisvesting en belanden in de crisisopvang.
 - Bij de éénoudergezin waarvan het gezinshoofd volgens de ZRM *verminderd zelfredzaam is op huisvesting* en financiën en slecht scoort op de domeinen dagbesteding, maatschappelijke participatie en sociaal netwerk (profiel 1d: 16% van de éénoudergezinnen)
 - Daarnaast is er bij de eenoudergezinnen een profiel met *extreme multiproblematiek* te onderscheiden (9% van de gezinnen; profiel 1e).
 - Bij de gezinnen met meerdere ouders/opvoeders wordt eveneens een profiel met extreme multiproblematiek onderscheiden (26%; profiel 2c).
- Bij profiel 1d wordt het contact met samenDOEN minder vaak "succesvol beëindigd" en wordt vaker "verhuizing" als reden van beëindiging gegeven. Mogelijk betekent dit voor een deel van de gezinnen echter ook een succesvolle beëindiging.
- Bij de multiprobleemgezinnen is er minder vaak sprake van succesvolle beëindiging maar is er geen duidelijke categorie die op negatieve uitval duidt, zo wordt er bijvoorbeeld ook vaker opgeschaald naar zwaardere zorg.

Risicogroep voor crisisopvang?

- Of gezinnen in de crisisopvang ook terecht zijn gekomen viel buiten de reikwijdte van dit onderzoek dat uitgevoerd is met geanonimiseerde gegevens.

Beperkingen

- De relatief korte tijd dat samenDOEN actief zal invloed hebben gehad op de waargenomen trends: de eerste periode met een stijgend aantal mensen in behandeling en een hoge instroom is waarschijnlijk kenmerkend voor de opbouw/inhaal-fase en de stabilisering een gevolg van het behalen van de grenzen van de capaciteit en toenemende samenwerking met ouder-kind teams en wijkzorgteams.
- Dit onderzoek geeft aan dat SamenDOEN een belangrijke organisatie is bij de hulpverlening aan kwetsbare huishoudens met kinderen maar kan geen uitsluitel geven over het bereik en effectiviteit .
- Hierdoor aantal huishoudens met huisvestingsproblemen (800), profielen die duiden op een hoog risico (525), of één van beide 960 kan niet zondermeer geïnterpreteerd worden als het totaal aantal huishoudens met kinderen met problemen op het gebied van huisvesting /met een verhoogd risico op crisisopvang in Amsterdam.
- Als de ZRM bij aanvang is afgenomen is de kans groot dat de problemen in het huishouden gedurende de interventie zijn afgenomen een deel van de samenDOEN gezinnen die tot de risicogroepen behoren op de peildatum al een hogere mate van zelfredzaamheid hebben.
- Bij een ontbrekende ZRM van de andere volwassene in het gezin is het onduidelijk of deze een onbelangrijke rol heeft, of dat er geen problemen zijn; in het laatste geval is dit van belang voor de beschrijving van het huishouden.
- De redenen voor afsluiting sluiten elkaar niet noodzakelijkerwijs uit, onduidelijk is in hoeverre een "verhuizing" bij een huishouden met kinderen en problemen met huisvesting ook betekent dat het contact succesvol is afgerond of niet.

Mogelijkheden voor vervolgonderzoek/acties:

- In dit onderzoek zijn de profielen gebaseerd op het gezinshoofd, het maken van profielen voor huishoudens met meerdere ouders/opvoeders behoeft nog extra methodologische aandacht. In dit verband zou de "systeem ZRM" die in 2017 door de GGD Amsterdam wordt ontwikkeld mogelijk behulpzaam zijn.
- Onderzoek naar bereik van de kwetsbare huishoudens door samenDOEN en de effectiviteit van de interventies van samenDOEN.
- De profielen zijn gemaakt op de gehele groep huishoudens met kinderen bij samenDOEN. Mogelijk zijn deze profielen bruikbaar voor de praktijk van de hulpverlening.

Risicogroep voor crisisopvang?

Bijlage A: Zelfredzaamheid-matrix (ZRM)[©]

DOMEIN	1 – acute problematiek	2 – niet zelfredzaam	3 – beperkt zelfredzaam	4 – voldoende zelfredzaam	5 – volledig zelfredzaam
Financiën	Geen inkomsten. Hoge, groeiende schulden.	Onvoldoende inkomsten <i>en/of</i> spontaan of ongepast uitgeven. Groeiende schulden.	Komt met inkomsten aan basis behoeften tegemoet <i>en/of</i> gepast uitgeven. Eventuele schulden zijn tenminste stabiel <i>en/of</i> bewindvoering/inkomensbeheer.	Komt aan basis behoeften tegemoet zonder uitkering. Beheert eventuele schulden zelf <i>en</i> deze verminderen.	Inkomsten zijn ruim voldoende, goed financieel beheer. Heeft met inkomen mogelijkheid om te sparen.
Dagbesteding	Geen dagbesteding <i>en</i> veroorzaakt overlast.	Geen dagbesteding maar geen overlast.	Laagdrempelige dagbesteding <i>of</i> arbeidsactivering.	Hoogdrempelige dagbesteding <i>of</i> arbeidstoeleiding <i>of</i> tijdelijk werk <i>en/of</i> volgt opleiding voor startkwalificatie (havo, vwo, of mbo-2).	Vast werk <i>en/of</i> volgt opleiding hoger dan startkwalificatie (havo, vwo, of mbo-2).
Huisvesting	Dakloos <i>en/of</i> in nachtopvang.	Voor wonen ongeschikte huisvesting <i>en/of</i> huur/hypotheek is niet betaalbaar <i>en/of</i> dreigende huisuitzetting.	In veilige, stabiele huisvesting maar slechts marginaal toereikend <i>en/of</i> in onderhuur <i>of</i> niet-autonome huisvesting.	Huishouden heeft veilige, toereikende huisvesting <i>en</i> (huur)contract met bepalingen <i>en/of</i> gedeeltelijk autonome huisvesting.	Huishouden heeft veilige, toereikende huisvesting <i>en</i> regulier (huur)contract <i>en/of</i> autonome huisvesting.
Huiselijke relaties	Sprake van huiselijk geweld, kindermishandeling of verwaarlozing.	Leden van het huishouden gaan niet goed met elkaar om <i>en/of</i> potentieel huiselijk geweld, kindermishandeling of verwaarlozing.	Leden van het huishouden erkennen problemen en proberen negatief gedrag te veranderen.	Relationele problemen tussen leden van het huishouden zijn niet (meer) aanwezig <i>en/of</i> woont alleen.	Communicatie tussen leden van het huishouden is consistent open. Leden van het huishouden ondersteunen elkaar.
Geestelijke gezondheid	Een gevaar voor zichzelf of anderen <i>en/of</i> terugkerende suïcide-ideatie. Ernstige moeilijkheden in het dagelijks leven door geestelijke stoornis.	Aanhoudende geestelijke gezondheidsproblemen die het gedrag kunnen beïnvloeden, maar geen gevaar voor zichzelf/anderen. Moeilijkheden in het dagelijks functioneren door symptomen <i>en/of</i> geen behandeling.	Milde symptomen kunnen aanwezig zijn <i>en/of</i> enkel matige functioneringsmoeilijkheden door geestelijke problemen <i>en/of</i> behandeltrouw is minimaal.	Minimale symptomen die voorspelbare reactie zijn op stressoren in het leven <i>en/of</i> marginale beperking van functioneren <i>en/of</i> goede behandeltrouw.	Symptomen zijn afwezig of zeldzaam. Goed of superieur functioneren in een groot aantal diverse activiteiten. Niet meer dan de dagelijkse beslommeringen of zorgen.
Lichamelijke gezondheid	Heeft direct medische aandacht nodig. Een noodgeval/ kritieke situatie.	Een (direct/ chronische) medische aandoening die regelmatige behandeling vereist wordt niet behandeld. Matige beperking van (lichamelijke) activiteiten tgv een lichamenlijk gezondheidsprobleem.	Een (chronische) medische aandoening wordt behandeld maar behandeltrouw is minimaal. De lichamenlijke gezondheidsproblemen leiden tot een lichte beperking in mobiliteit en activiteit.	Erkent behoefte aan hulp voor de (chronische) medische aandoening. Goede behandeltrouw.	Er zijn geen directe of voortdurende medische problemen.

Risicogroep voor crisisopvang?

DOMEIN	1 – acute problematiek	2 – niet zelfredzaam	3 – beperkt zelfredzaam	4 – voldoende zelfredzaam	5 – volledig zelfredzaam
Verslaving	Voldoet aan criteria voor ernstig misbruik/ verslaving. Resulterende problemen zijn zo ernstig dat institutionalisering of hospitalisatie noodzakelijk is.	Voldoet aan criteria voor verslaving. Preoccupatie met gebruiken en/of bemachtigen van middelen. Onthoudingsverschijnselen of afkick-ontwijkend gedrag zichtbaar. Gebruik resulteert in ontwijken of verwaarlozen van essentiële activiteiten van het dagelijks leven.	Gebruik binnen de laatste 30 dagen. Aanwijzingen voor aan middelengebruik gerelateerde sociale, werkgerelateerde, emotionele of fysieke problemen. Gebruik interfereert niet met essentiële activiteiten van het dagelijks leven <i>en/of</i> behandeltrouw is minimaal.	Clïënt heeft gedurende de laatste 30 dagen gebruikt maar er zijn geen sociale, werkgerelateerde, emotionele of fysieke problemen ten gevolge van het gebruik zichtbaar. Geen aantoonbaar voortdurend of gevaarlijk middelengebruik <i>en/of</i> goede behandeltrouw.	Geen middelengebruik/ misbruik in de laatste 30 dagen.
Activiteiten Dagelijks Leven	Ernstige beperkingen op alle of bijna alle gebieden van zelfzorg <i>en</i> complexe activiteiten.	Belangrijk probleem op één of meer gebieden van zelfzorg (eten, wassen, aankleden, naar toilet gaan) <i>en</i> meerdere complexe activiteiten worden niet uitgevoerd.	Voorziet in de meeste maar niet alle basis behoeften van het dagelijks leven <i>en</i> de zelfzorg is op peil, maar één of meerdere complexe activiteiten worden niet uitgevoerd.	Voorziet in alle basis behoeften van het dagelijks leven <i>en</i> alleen ondergeschikte problemen (bijvoorbeeld slordig zijn, gedesorganiseerd).	Geen problemen van deze aard <i>en</i> functioneert goed op alle gebieden.
Sociaal netwerk	Gebrek aan noodzakelijke steun van familie/ vrienden <i>en</i> geen contacten buiten eventuele foute vriendenkring of ernstig sociaal isolement.	Familie/ vrienden hebben niet de vaardigheden/ mogelijkheden om te helpen <i>en</i> nauwelijks contacten buiten eventuele foute vriendenkring. Blijvend, belangrijk probleem als gevolg van actief of passief terugtrekken uit sociale relaties.	Enige steun van familie/vrienden <i>en</i> enige contacten buiten eventuele foute vriendenkring. Duidelijk probleem in maken of onderhouden van ondersteunende relaties.	Voldoende steun van familie/ vrienden <i>en</i> weinig contacten met eventuele foute vrienden.	Gezond sociaal netwerk <i>en</i> geen foute vrienden.
Maatschappelijke participatie	Niet van toepassing door crisissituatie <i>en/of</i> in 'overlevingsmodus'.	Maatschappelijk geïsoleerd <i>en/of</i> geen sociale vaardigheden <i>en/of</i> gebrek aan motivatie om deel te nemen.	Nauwelijks participeren in maatschappij <i>en/of</i> gebrek aan vaardigheden om betrokken te raken.	Enige maatschappelijke participatie (bijv. adviesgroep, steungroep) maar er zijn hindernissen zoals mobiliteit, discipline, of kinderopvang.	Actief participeren in de maatschappij.
Justitie	Zeer regelmatig (maandelijks) contact met politie <i>en/of</i> openstaande zaken bij justitie.	Regelmatig (meerdere keren per jaar) contact met politie <i>en/of</i> lopende zaken bij justitie.	Incidenteel (eens per jaar) contact met politie <i>en/of</i> voorwaardelijke straf of -invrijheidstelling	Zelden (minder dan eens per jaar) contact met politie <i>en/of</i> strafblad.	Geen contact met politie. Geen strafblad

Risicogroep voor crisisopvang?

DOMEIN	1 – acute problematiek	2 – niet zelfredzaam	3 – beperkt zelfredzaam	4 – voldoende zelfredzaam	5 – volledig zelfredzaam
Lichamelijke verzorging	De lichamelijke veiligheid van kind(eren) is direct in gevaar door lichamelijke mishandeling of verwaarlozing lichamelijke basiszorg en/of een kind heeft in het afgelopen jaar meer dan 3 keer een ernstig ongeluk gehad in of om het huis.	Beperkingen op het gebied van lichamelijke basiszorg, maar de veiligheid van kind(eren) is hierdoor niet direct in gevaar. Kind heeft regelmatig (3 keer in het afgelopen jaar) ongelukken in of om het huis. Vermoeden van lichamelijke mishandeling.	Geen melding van lichamelijke mishandeling of verwaarlozing. Lichamelijke basiszorg is meestal/vaak op orde. Kind heeft meerdere keren (twee keer in het afgelopen jaar) ongelukken in of om het huis en/of enkele vermijdbare risico's voor de lichamelijke veiligheid.	Lichamelijke basiszorg (kleding, voeding, hygiëne en medische zorg) is altijd op orde. Zelden (een keer in het afgelopen jaar) een ernstig ongeluk in en om het huis en geen vermijdbare risico's voor de lichamelijke veiligheid.	Lichamelijke basiszorg is op orde. Geen ongelukken in of om het huis en veilige fysieke omgeving. Ouder stimuleert een gezonde leefstijl van het kind (gezonde voeding en voldoende bewegen).
Sociaal-emotionele ondersteuning	Het geestelijk welzijn van kind(eren) is direct in gevaar. Sprake van geestelijke mishandeling of verwaarlozing. De ouder isoleert kind(eren) en/of zet aan tot ongewenst/fout gedrag.	Ouder stelt geen grenzen of stelt grenzen niet leeftijdsadequaate en/of beperkt relaties tussen kind(eren) en leeftijdgenoten en/of ouder ontmoedigt maatschappelijk wenselijk gedrag. Vermoeden van geestelijke mishandeling.	Geen melding van geestelijke mishandeling of verwaarlozing. Ouder stelt leeftijdsadequate grenzen maar is niet consequent en/of toont geen interesse in relaties tussen kind(eren) en leeftijdgenoten en/of is niet actief in de ontwikkeling van kind(eren).	Ouder stelt consequent leeftijdsadequate grenzen en toont interesse in relaties tussen kind(eren) en leeftijdgenoten.	Ouder stelt consequent leeftijdsadequate en redelijke grenzen. Bevordert relaties tussen kind(eren) en leeftijdgenoten. Vervult voorbeeldfunctie.
Scholing	Eén of meer leerplichtige kinderen staan niet ingeschreven bij een school en/of gaan niet naar les.	Eén of meer leerplichtige kinderen zijn frequent (meer dan 5 keer per maand) zonder geldige reden afwezig en/of hebben geen mogelijkheden om huiswerk te maken. Ouders zijn niet betrokken bij school.	Eén of meer leerplichtige kinderen zijn regelmatig (2-5 keer per maand) zonder geldige reden afwezig en/of hebben beperkte mogelijkheden om huiswerk te maken. Ouders zijn minimaal betrokken bij school.	Er zijn geen leerplichtige kinderen of leerplichtige kinderen zijn zelden (max. 1 keer per maand) zonder geldige reden afwezig in de les en hebben voldoende mogelijkheden om huiswerk te maken. Ouders zijn voldoende betrokken bij school.	Leerplichtige kinderen zijn nooit zonder geldige reden afwezig in de les. Kind heeft goede mogelijkheden om huiswerk te maken. Ouders zijn zeer betrokken bij school.
Opvang	Opvang van één of meer kinderen is noodzakelijk maar niet beschikbaar of opvang is ernstig beperkt op (bijna) alle gebieden van lichamelijke basiszorg en opvoedtaken.	Noodzakelijke opvang van één of meer kinderen is amper beschikbaar of er is een belangrijk probleem op één of meer gebieden van lichamelijke basiszorg en meerdere opvoedtaken worden door opvang niet uitgevoerd.	Noodzakelijke opvang voorziet in alle aspecten van basiszorg maar is onbetrouwbaar beschikbaar. Lichamelijke basiszorg is op orde maar één of meerdere opvoedtaken worden door opvang niet uitgevoerd.	Opvang is niet noodzakelijk of voldoende en betrouwbaar beschikbaar. Opvang voorziet in alle aspecten van lichamelijke basiszorg en toereikende uitvoering opvoedtaken	Hoge kwaliteit opvang is beschikbaar naar keuze en voorziet in goed ontwikkelde basiszorg en opvoedtaken.